

Luister naar mijn trompet!

Over het boek

Auteur en illustrator: Mo Willems

Vertaler: Edward Van de Vendel

Uitgeverij: Querido

Jaar van uitgave: 2020

Over de maker

Mo Willems is een gevierd Amerikaans schrijver, illustrator animator en stemacteur. Als vierjarige tekent hij zijn allereerste personages, verzint er verhalen bij en deelt ze met anderen. Na zijn kunstopleiding reist hij een jaar lang de wereld rond om elke dag een cartoon te tekenen. Hij begint zijn carrière als schrijver en animator bij Sesamstraat en daarvoor krijgt hij meerdere Emmy Awards. Mo Willems brengt mensen graag aan het lachen. Daarom bedenkt hij vaak grappige, stripachtige verhalen zoals die over Olaf en Biggie ('Elephant and Piggie'). Binnen deze reeks voor beginnende lezers is tot nu toe alleen 'Luister naar mijn trompet!' in het Nederlands vertaald.

1. VOOR HET LEZEN

1.1 Stoeldansen

MATERIAAL

- Een pc
- Een krukje of stoel per jurylid
- Eventueel: boxen

Biggie brengt leven in de brouwerij! Je valt van je stoel als je haar hoort spelen.

Maak de juryleden warm voor het boek met een muzikale doe-opdracht:

- Zet voor jezelf en voor ieder jurylid een krukje of een stoel klaar.
- Vraag de juryleden om een zitplaats uit te kiezen.
- Speel vrolijke trompetmuziek af: https://www.youtube.com/watch?v=Cy5U-E_4E5E
- Doe een dansje op of met je krukje en nodig de juryleden uit om met je mee te doen.
- Je kan klein beginnen. Beweeg eerst je tenen en/of schouders op maat van de muziek.
- Maak steeds grotere bewegingen. Ga op je krukje staan, zwaai met je armen of gebruik je krukje als danspartner.

1.2 Valse noten

MATERIAAL

- een dictafoon (op smartphone of tablet)

– Hebben de juryleden van de muziek genoten? Waarom (niet)?

Neem je dictafoon (op je smartphone of tablet) erbij en vraag de juryleden om de trompettist na te bootsen.

Valse noten zijn zeker welkom, want die kan je straks tijdens het voordragen gebruiken.

2. TIJDENS HET LEZEN

2.1 Op de planken

MATERIAAL:

-
- Een dictafoon (op smartphone of tablet)
 - Een zaklamp
-

Maak van je gebruikelijke voorleesmoment een theatervoorstelling. De gesprekken tussen Biggie en Olaf kan je zelf voordragen als verteller van dienst. Welke juryleden nemen de volgende rollen voor hun rekening?

- Acteur 1: beeldt uit wat Biggie doet en bespeelt de luchttrumpet
 - Acteur 2: beeldt uit hoe Olaf reageert
 - Geluidsman of -vrouw: laat telkens wanneer Biggie trompet speelt een valse noot horen (zie bovenstaande startopdracht)
 - Belichtingsexpert(e): zet de acteurs op de juiste momenten in de spotlights (met behulp van een zaklamp)
 - Applausmeester(es): begint met klappen aan het einde van de voorstelling
 - Het publiek: luistert aandachtig, lacht wanneer nodig en geeft een daverend applaus
-

3. NA HET LEZEN

3.1 Op de cover

Bespreek samen met de juryleden de omslag en de titel van het boek. De volgende vragen helpen je op weg:

- Wie is het varkentje op de voorkant van het boek? Wat doet het daar? Mogelijk antwoord: het varken heet Biggie. Ze is een hoofdpersonage in dit boek. Daarom staat ze op de voorkant. Met trots stelt ze haar trompet aan Olaf (en de lezer) voor.
- Wat vinden de juryleden van de omslag van het boek? Zouden ze Olaf ook een plek op de voorkant geven? Waarom (niet)? Mogelijk antwoord: ja, hij is Biggie's gesprekspartner en beste vriend / nee, Biggie is degene die de show steelt in dit verhaal.
- Waarom staat de titel in een tekstballon? Mogelijk antwoord: zo kan je meteen raden dat je een boek in stripvorm vasthebt.
- Vinden de juryleden de titel bij het verhaal passen? Hebben de juryleden een andere titel in gedachten? Zo ja, welke? Mogelijk antwoord: 'Ik leer Olifants!' / 'Koop oordopjes!'

3.2 Dat zie ik aan je gezicht!

Soms spreken gezichten boekdelen. Laat de tekst even achterwege en bestudeer de gezichten van Biggie en Olaf. Kunnen de juryleden aan de uitdrukkingen en gebaren zien wat de personages voelen en denken? De volgende bloemlezing helpt je op weg:

Biggie

- enthousiast (grote, open mond): pp.3-5, 7, 10, 18, 25, 29, 30, 33, 34, 39-40, 50, 55
- beteuterd (kleine puntoogjes, onzichtbare mond): p.46-47
- onderzoekend (frons): p.15
- smekend en een tikkeltje verlegen (open mond, snuit in de lucht, wimpers): pp.8, 32, 35, 37, 41, 51
- verbluft (ronde mond en oogjes): pp.14, 48
- verliefd (hartjes, hangende wenkbrauwen): pp.31, 44, 54
- vermoeiend (bolle, rode wangen, frons): pp.11, 13, 16, 17, 19-24, 27, 57
- trots, vereerd (verwachtingsvolle glimlach): pp.9, 34, 36, 38, 42-43, 45, 52-53
- bozig / verbaasd (ogen, wenkbrauwen): p.49

Olaf

- aarzelend (pupillen in linkerbovenhoek, druppelmond): pp.33, 38, 45
- beschaamd (blozende wangen, zichtbare tanden): p.47
- enthousiast (grote, open mond): pp.6, 9, 54
- betrapt (streepjes boven het hoofd, puntoogjes en sippe mond): p.31
- gefocust (uitstekende tong, frons): p.5
- geschokt of verbluft (gefrons, grotere ogen, sippe of ronde mond, zichtbare tanden, zweetdruppels): pp.11, 15-16, 39-40, 50
- misselijk (gefrons, samengeperste ogen, golvende of net kaarsrechte slurf, zichtbare tanden, uitstekende tong): pp.17-25)
- onderzoekend (klein mondje, lichte frons): pp.2, 4, 8, 42, 49, 51, 53
- trots (verwachtingsvolle glimlach of blijde boogjes als ogen): pp.10, 43, 55

3.3 Zeg het met ballonnen

Neem nu de tekst onder de loep.

- Vinden de juryleden de tekstballonnen bij het verhaal passen? Waarom (niet)?
- Hoe en waar zou jij de tekst plaatsen?

Blader met de juryleden door het boek. Bekijk samen de tekstballonnen.

- Waarom hebben ze verschillende vormen en kleuren? Mogelijk antwoord: sommige ballonnen hebben een recht uiteinde (mededeling, p.3), andere zijn meer gekromd (trillende stem, p.8). Er zijn ballonnen die op een bliksemschicht lijken (uitroep / lawaai, p.13) of bolletjes hebben (gedachten, p.22). De ballonnen van Biggie zijn rozig en die van Olaf blauwig. Er zijn dus verschillende ballonnen voor verschillende soorten tekst. Aan de kleuren kan je makkelijk zien wie er aan het woord is.
- Hoe ziet de tekst in de ballonnen eruit? Mogelijk antwoord: in de ballonnen staan telkens korte woorden en zinnen, soms in hoofdletters en vaak met een uitroepteken erbij.
- Zijn de juryleden het erover eens dat de tekst gemakkelijk en vlot leest? Waarom (niet)?
- Heb je nog andere boeken met tekstballonnen gelezen? Zo ja, welke?

3.4 Eerlijk duurt het langst

Olaf wordt misselijk van Biggie's getrompetter. Hoe vertelt hij zijn vriendin de waarheid? Nodig de juryleden uit voor een kringgesprek.

- Biggie maakt een enthousiaste start. Bekijk samen de illustratie op pagina 3. Waarom heeft Biggie een krukje vast? Mogelijk antwoord: ze voorziet een 'comfortabele' zitplaats voor Olaf. Zo kan hij optimaal van het getrompetter genieten.
- Olaf valt steil achterover. Bestudeer de illustraties op de pagina's 26-28. Waar is het krukje plots gebleven? Mogelijk antwoord: Biggie maakt zoveel lawaai dat het krukje de lucht in vliegt. Voortaan staat of zit Biggie op het krukje.
- Biggie vraagt om Olafs mening. Neem pagina 30 onder de loep: "wat vind je van mijn trompet?". Geeft Olaf een eerlijk antwoord volgens de juryleden? Wat vertelt hij Biggie precies? Mogelijk antwoord: eerst weidt Olaf uit over de trompet: die maakt veel geluid en glimt (p.44). Dan heeft hij het over Biggie zelf: ze houdt de trompet goed vast (p.45). Biggie rekent op meer feedback waarna Olaf besluit haar zijn waarheid te vertellen: "...dat was geen muziek." (p.46)
- Kruip in de huid van Olaf. Hoe reageer je op Biggie's vraag? Zeg je haar wat je denkt, of vertel je een leugen? Bied je je verontschuldiging aan, als je besluit de waarheid te vertellen? (p.47)
- Doe nu even alsof jij Biggie bent. Olaf zegt je dat je geen muziek kan spelen. Hoe voel je je? Wat ga je doen?
- Wat een misverstand! Biggie heeft helemaal geen muzikale bedoelingen. Begrijpen de juryleden waarom Olaf daaraan dacht? Mogelijk antwoord: soms denken en zeggen we dingen zonder te controleren of ze kloppen.
- Waarom speelt Biggie dan wel trompet? Mogelijk antwoord: Biggie wil net als Olaf klinken omdat ze naar hem opkijkt. Hadden de juryleden dit verwacht?

- Biggie en Olaf zijn goede vrienden. Zijn de juryleden het hierover eens? Waaraan merken ze dat?
Mogelijk antwoord: ze luisteren naar elkaar (zelfs naar de valse noten), ze zijn eerlijk tegen elkaar en ze doen en leren samen leuke dingen.

3.5 Wat je nodig hebt voor een verhaal

Het verhaal over Biggie en Olaf is kort en krachtig.

- Zijn de juryleden het hierover eens?
- Als ze één woord mogen kiezen dat goed bij het verhaal past, welk zou dat zijn? Mogelijk antwoord: Grappig / spannend / ...
- Wat heb je écht nodig om een goed verhaal te vertellen?
- Sluit je ogen. Beeld je in dat het boek een recept is voor een lekker gerechtje. Welke ingrediënten zitten er in dit boek? Mogelijk antwoord: twee personages (Biggie en Olaf), twee attributen (een trompet en een krukje), tekstballonnen en een misverstand (Biggie speelt helemaal geen muziek!).
- Stel je voor dat Biggie en Olaf geen attributen voorhanden hebben. Wat doen ze zonder trompet of krukje? Waarover praten ze?
- Wat gebeurt er als je nog een personage aan het boek toevoegt? Heb je ruimte voor extra tekstballonnen nodig? Of is het derde personage een figurant zonder tekst?
- Kan je een verhaal bedenken met één personage? Hoe zien de tekstballonnen van dit personage eruit? Mogelijk antwoord: als het personage tegen zichzelf praat, kan je gedachteballonnen gebruiken (p.22). Als het luidop praat, kan je voor een gewone tekstballon kiezen (p.3).

3.6 Mix en match je stripfiguur

MATERIAAL

-
- Emoji en illustraties van Biggie en Olaf (zie bijlage 1)
-
- Papier
-
- Stiften en/of potloden
-
- Scharen
-

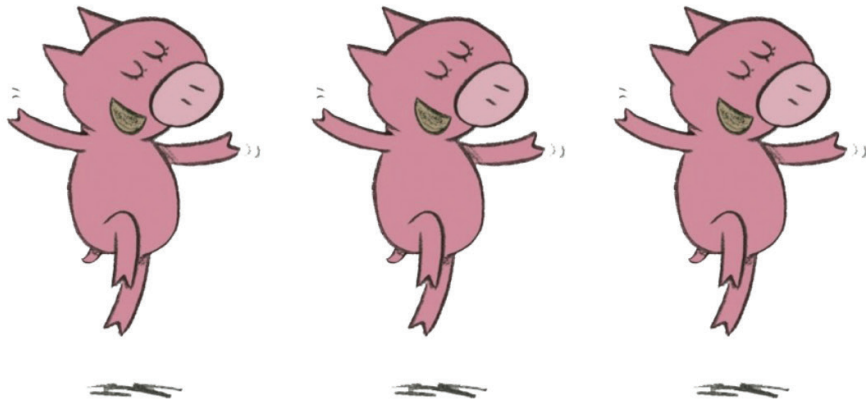
Kijk eens aan! Biggie en Olaf testen elkaars ogen, snuiten, buiken en poten uit. Als dat maar goed afloopt... Hieronder vind je suggesties voor een grappig knip- en schuifspel:

- Bezorg ieder jurylid een emoji + een illustratie van Biggie OF Olaf. In bijlage 1 vind je sjablonen.
- Nodig de juryleden uit om Biggie of Olaf in een nieuw jasje te steken. Heb je een Biggie en de emoji 'verliefd' gekregen? Dan teken je een van kop tot teen verliefde Biggie.
- Ben je trots op je resultaat? Maak dan eerst een kopie. Je gaat je tekening namelijk verknippen. Het is de bedoeling dat je vier stukken hebt met 1) ogen, 2) een snuit, 3) een buik en 4) poten.
- Toon je verknipte Biggie aan een jurylid met Olaf-stukken en maak samen een gekke puzzel. Combineer die verliefde varkensogen bijvoorbeeld met een olifantenslurf.
- Heb je nog tijd over? Maak dan ook een tekstballon. Welke uitroep past bij jouw stripfiguur?

4. VERDER LEZEN

- Pokko heeft een trommel / Matthew Forsythe (De Eenhoorn, 2020)
- Die kleine is Don, de lange is Sjon / Catharina Valckx (Querido, 2020)
- De nieuwe avonturen van Lester en Bob / Ole Könnecke (Davidsfonds/Infodok, 2017)

Bijlage 1a:

Bijlage 1b:

Bijlage 1c:

